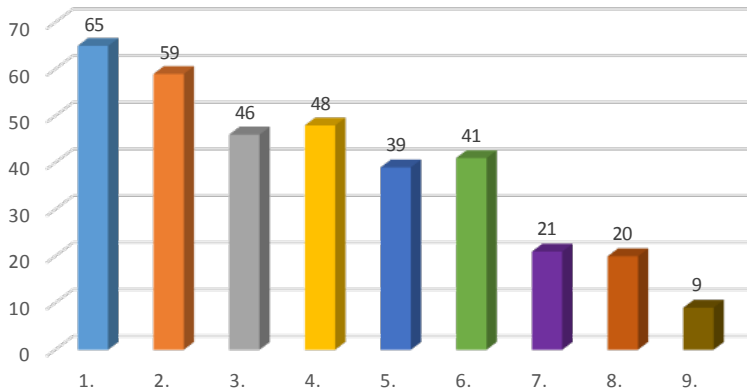

Vastaukset luokka-asteittain

KYSELY KOULUVERKON KEHITYSTYÖN TUEKSI

19.3.2018

Porvoolaisten 1-9 luokkalaisten vanhempien näkemys kouluverkostamme sellaisena, kuin sen jo tehtyjen päätösten valossa tiedetään olevan vuonna 2020.

PORVOON
VANHEMPAINYHDISTYKSET RY
FÖRÄLDRÄFÖRENINGAR I
BORGÅ RF

Sisällys

Kysely kouluverkon kehitystyön tueksi	2
Johdanto	2
Lapsesi koulu	3
Lapsesi koulumatkan pituus yhteen suuntaan	4
Kuinka lapsesi koulukuljetus on järjestetty?	5
Sopivin aika aloittaa koulu lapsesi luokka-asteella.....	7
Sopivin oppilasmäärä koululle	7
Sopivin oppitunnin pituus lapsesi luokka-asteella	8
Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita.....	9
Yhteenveto	10

Kysely kouluverkon kehitystyön tueksi

Johdanto

Sivistystoimen pyynnöstä POFF (Porvoon vanhempainyhdistykset ry, Föräldraföreningar i Borgå rf) laati kyselyn kartoittamaan huoltajien näkemyksiä kouluverkostamme sellaisena kuin se jo tehtyihin päätöksiin perustuen tulee olemaan vuonna 2020. Kysely lähetettiin Wilman välityksellä kaikkiin Porvoon suomen- ja ruotsinkielisiin peruskouluihin. Vanhempia pyydettiin vastaamaan kysymyksiin lapsen/nuoren oppimisen näkökulmasta.

- ❖ Kouluja mukana yhteensä 27
- ❖ Ruotsinkielisiä kouluja 12, joista alakouluja 10 ja yläkouluja 2
- ❖ Suomenkielisiä kouluja 16, joista alakouluja 13, yläkouluja 2 sekä 1 yhtenäiskoulu
- ❖ Oppilasmäärä Porvoon ruotsinkielisissä koulussa 1 719
- ❖ Oppilasmäärä Porvoon suomenkielisissä kouluissa 3 848
- ❖ Oppilaita yhteensä 5 567
- ❖ Kyselyn vastausprosentti 6,25 %

Yhteenvedon on koostanut POFFin hallitus; Tarja Juvonen (pj.), Nina Martikainen (sihteeri), Johanna Peltokangas (rahastonhoitaja), Kimmo Lassila, Laura Karen ja Pertti Nieminen.

Emme halunneet yhteenvetoa tehdessämme takertua alhaiseksi jääneeseen vastausprosenttiin. Vanhemmilla on ollut mahdollisuus vastata kyselyyn ja tuoda mielipiteensä esiin. Vastaamatta jättämisen katsomme yhteenvedossa esitetyn yhteisen näkemyksen hyväksymiseksi. Yhteenvedossa on haluttu nostaa esiin niitä asioita, jotka ovat yleisesti herättäneet keskustelua vanhempien keskuudessa tai joiden tulos mielestämme muutoin antaa aihetta tarkempaan pohdintaan.

Kysymyksissä 11–13, joissa vanhempien tuli arvioida kouluun ja opiskeluun liittyvien vaihtoehtojen tärkeyttä, oli yhtenä vastausvaihtoehtona myös ”Ei osaa sanoa”. Vaihtoehto otettiin mukaan, koska osa arvioitavista asioista on sellaisia, joihin vastaajilla ei ole suoraa kosketuspintaa, esim. yhtenäiskoulu.

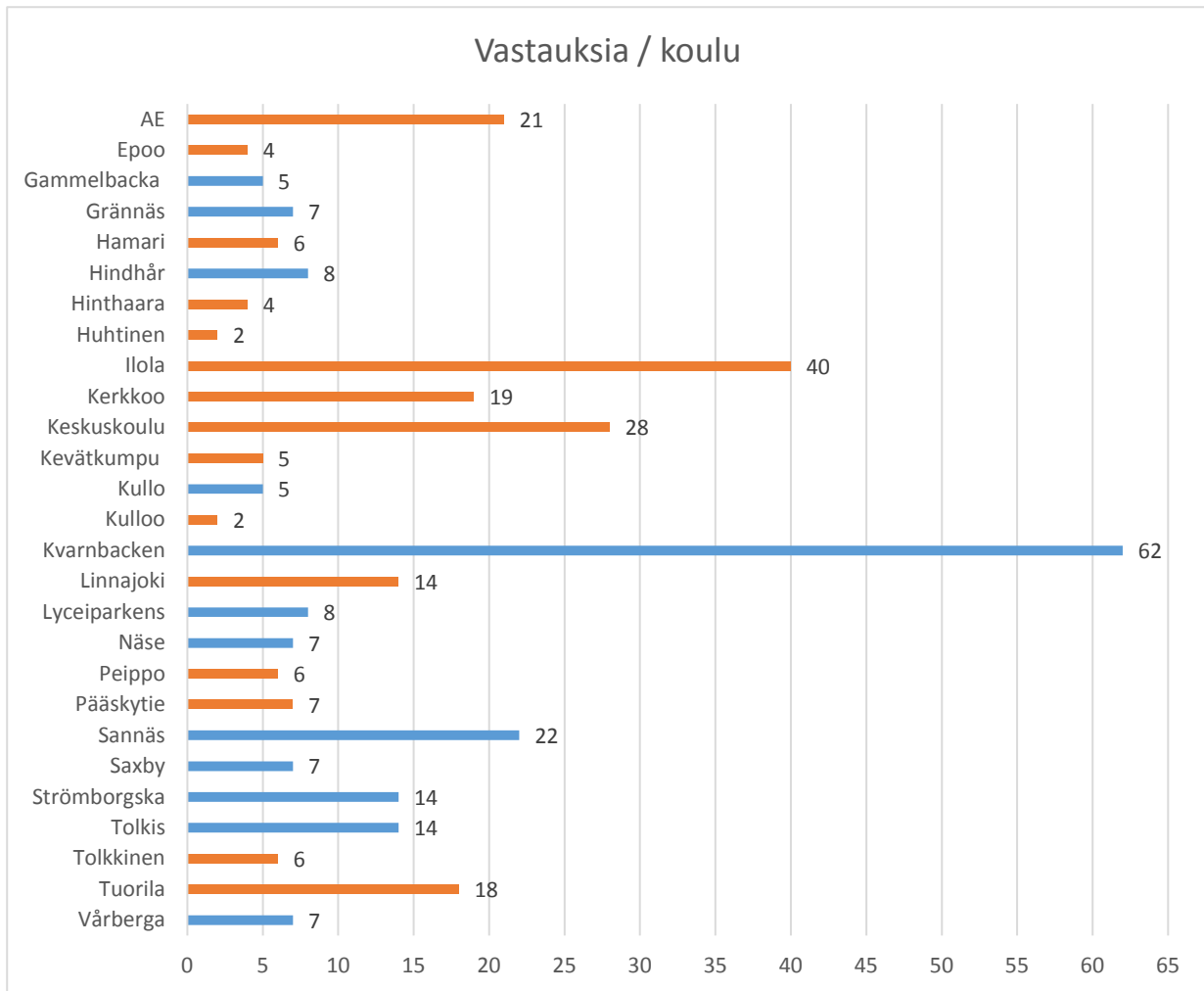
Ei osaa sanoa – vastausten määrä nousi korkeammaksi kuin odotimme; kaikista kysymyksiin 11–13 annetuista vastauksista niitä oli 10,00 %. Yksi tulokseen vaikuttaneista seikoista lienee se, että vastaajat ovat pyynnön mukaan miettineet vastauksiaan nimenomaan oman lapsensa nykytilanteen kannalta pohtimatta kysytyjen asioiden tärkeyttä yleisellä tasolla.

Keskiarvojen laskennassa ei ole huomioitu EOS-vastauksia.

Eriyisen positiivisena pidämme sitä, että kyselyn avoimeen kysymykseen ”Mitä muuta aiheeseen liittyvää haluaisit kertoa meille?” saatiin yhteensä 138 vastausta. Tästä vapaan sanan osuudesta ei nouse esiin mikään yksittäinen asia vaan ne tukevat muita vastauksia. Nostoina avoimista vastauksista haluamme tuoda esiin seuraavat, mielestämme huolestuttavat kommentit, jotka liittyvät koulukiusaamiseen. Toivottavasti ei ole käynyt niin, että pitkään käytössä olleesta KiVa-koulu ohjelmasta on tullut vain sanoja tekojen sijaan.

”Enemmän välituntivalvoja, että saadaan kiusaaminen kuriin.” / ”Koulu oli KiVa-koulu ja kiusaamiseen ei puututtu.” / ”KiVa-koulu olisi tärkeä, jos se ei olisi pelkkää sanahelinää.” / ”Jag har ingen aning om vad KiVa skola innebär.” / ”Kiusaamiseen ja ulkopuolelle sulkemiseen pitää puuttua entistä aktiivisemmin.”

Lapsesi koulu

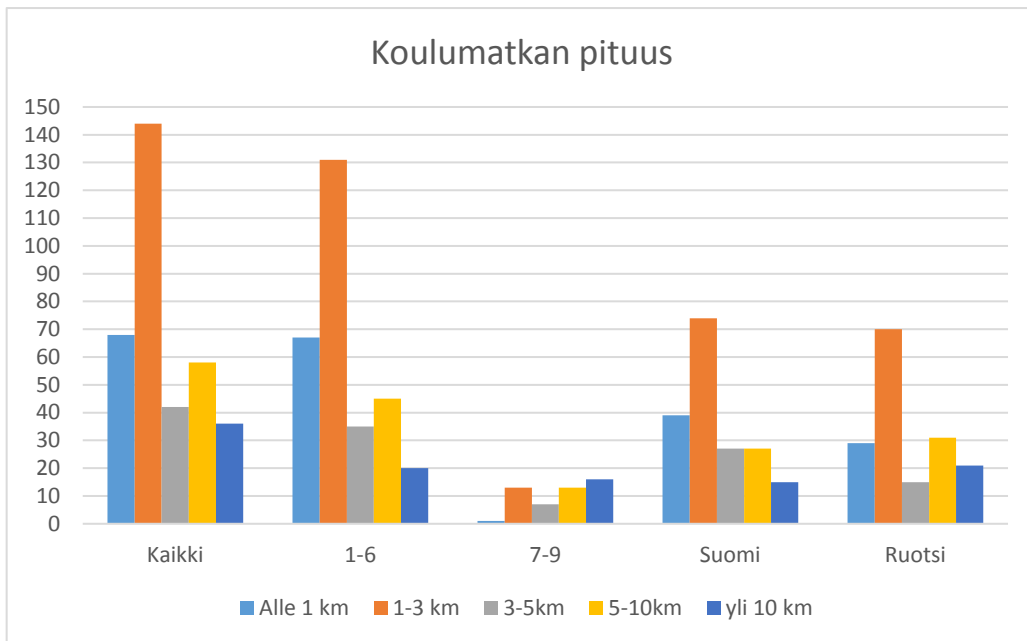
Ruotsinkielisten koulujen osalta vastausaktiivisuus oli 9,66 % ja suomenkielisten 4,73 %.

Oppilasmäärään suhteutettuna korkein vastausprosentti oli Ilolan koulussa (54,79 %), toiseksi ylsi Tuorilan koulu 36,00 % ja pronssisijalle Kerkkoon koulu (27,54 %).

Alakoulujen vastausprosentti oppilasmäärään suhteutettuna oli 8,05 %.

Luokilta 7-9 vastauksia saatiin yhteensä 50 kpl, joka on 2,68 % oppilasmäärään suhteutettuna. Yhtenä syynä yläkoululaisten vanhempien alhaiseen vastausintoon näemme yleisen suuntauksen; yläkouluun siirryttäessä vanhemmat antavat lapsilleen enemmän vastuuta koulunkäyntiin liittyvissä asioissa ja samalla heidän oma aktiivisuutensa vähenee.

Lapsesi koulumatkan pituus yhteen suuntaan

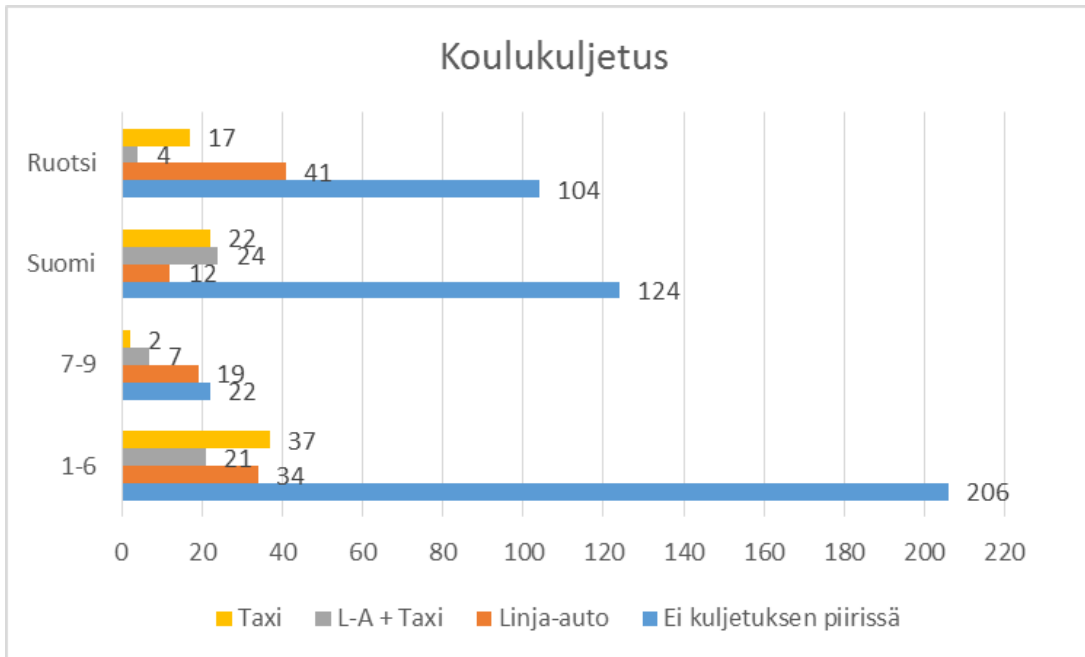

Kokonaisuutta tarkastellen tämän hetkinen kouluverkko näyttää koulumatkojen pituuksien osalta toimivan kohtuullisen hyvin. Alakoululaisista 66,44 % asuu alle 3 km ja vain 5,75 % asuu yli 10 km päässä koulustaan.

Kun tarkastelua tehdään suomi/ruotsi akselilla, havaitaan että ruotsinkielisistä oppilaista yli 10 km päässä koulustaan asuu 12,65 % ja suomenkielisistä 8,24 %. Vastaavat luvut alle 1 km koulumatkalle ovat 17,47 % ja 21,43 %.

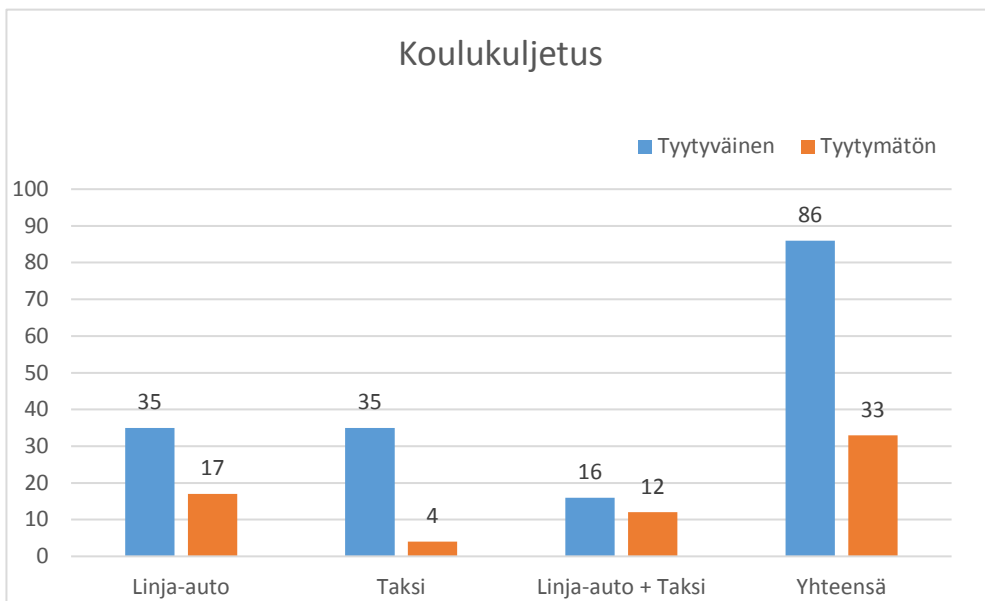
Näyttää siis siltä, että ruotsinkielisten oppilaiden koulumatkat ovat pidempiä kuin suomenkielisten. Tämä ero tulee entisestään kasvamaan vuoteen 2020, jolloin ruotsinkieliseltä koulukartalta ovat kadonneet Saxby, Gammelbacka, Näse ja nykyinen Strömborgska skolan ja tilalle rakentunut uusi Strömborgska skolan AE-koulun viereiselle tontille. Tulevaan tilanteeseen vaikuttavat myös oppilaaksiottoalueiden rajaukset, jotka luonnollisesti tulevat muuttumaan.

Kuinka lapsesi koulukuljetus on järjestetty?

Kyselyyn vastanneista 65,52 % ilmoitti, että heidän lapsensa ei kuulu kunnan järjestämän koulukuljetuksen piiriin. Heistä 6,58 % ilmoitti olevansa tyytymätön tilanteeseen ja perusteli kantaansa mm. sillä, että julkisen liikenteen ja koulujen aikataulut eivät kohtaa; oppilaat joutuvat lähtemään aamuisin kotoa kohtuuttoman aikaisin suhteessa koulun alkamisaikaan ja iltapäivisin odottelemaan linja-auton lähtöä kaupungilla. Näin koulupäivien pituus kasvaa kohtuuttomasta ja siten lasten jaksaminen joutuu koetuksella ja myös vapaa-ajan harrastuksiin käytettävissä oleva aika vähenee.

Taajaman ulkopuolella matkat pysäkeille ovat pitkiä ja usein joudutaan kulkemaan tieosuuksilla, joilla piennar-alue on olematon ja valaistuskin saattaa puuttua. Moottoriliikenteen nopeudet nousevat korkeiksi mahdollisista nopeusrajoituksista huolimatta. Eräs vastaajista kertoi lapsen kommentin olleen, että pysäkillä kulkeminen pelottaa "ettei auto aja päälle".

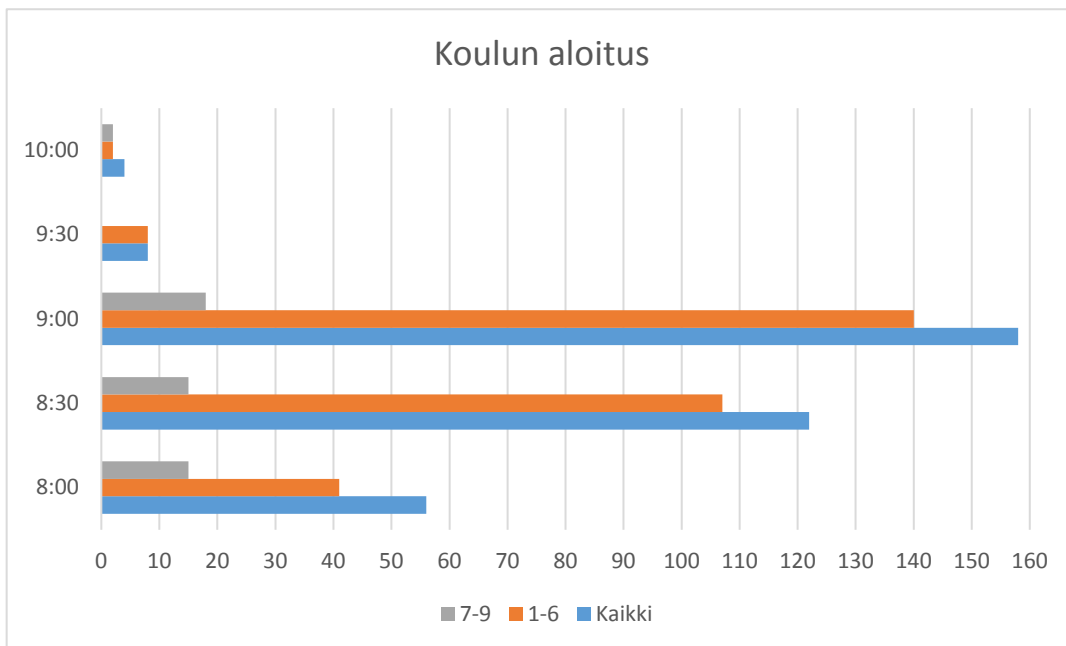
Kyselyyn vastanneiden lapsista on koulukuljetuksen piirissä 34,48 %. Vastanneista 27,73 % ilmoitti olevansa tyytymätön järjestettyyn kuljetukseen. Tyytymättömistä yli puolet ilmoitti kuljetuksen järjestetyn linja-autolla ja vain 12,12 % oli tyytymätön taksilla järjestettyyn kuljetukseensa.

Matkakortin saaneista 32,69 % on tyytymätön järjestelyyn. Vastaava lukema taksilla kulkevista on vain 10,26 %. Eniten tyytymättömiä, 42,86 %, löytyy yhdistelmäkuljetuksen saaneista.

Toimivilla koulukuljetuksilla tulee olemaan tärkeä rooli kouluverkoston muutoksessa. Vanhemmille on (tämän kyselykin perusteella) erittäin tärkeää, että lapsen koulumatka on turvallinen, ei vain paperilla, vaan myös käytännössä. Sen vuoksi haluamme nostaa muutaman asian erityisen huomion kohteeksi.

- ❖ Taajama-alueen ulkopuolella asuvat joutuvat lähtemään linja-auton mukaan huolimatta koulun alkamisajasta – jos joukkoliikenteen aikatauluja ei saada joustamaan, niin koulujen alkamis- ja päättymisaikojen tulee joustaa – ”Epäilen, että kukaan aikuinen hyväksyisi 14 km työmatkan kestoksi 2½-3 tuntia päivittäin”.
- ❖ Palautteista nostamme esille eroperheiden tilanteen; lapsella ei ole oikeutta kuljetukseen molempien vanhempien luota, ainoastaan sen vanhemman luota, jossa lapsi on kirjoilla, vaikka km rajat ylittyisivät kummankin kodin osalta. Tämä on mielestämme käsittämätöntä ja saattaa pahimmillaan johtaa tilanteeseen, jossa vain tämän epäkohdan vuoksi joudutaan lapsen kannalta huonompaa ”viikonloppuvanhemmuus” malliin.
- ❖ Teema, jonka haluamme nostaa esiin tässä yhteydessä on yleiseen liikennekulttuuriin vaikuttaminen; jokainen liikenteessä kulkija on vastuussa lastemme ja toki muidenkin turvallisuudesta. Liikennevalvontaa toivotaan usein vaaralliseksi koetuille tieosuuksille; sen vaikutus esim. nopeuksiin on kuitenkin vain hetkellinen. Pysyviin tuloksiin pääseminen vaatii asennemuutoksen. Tässä työssä POFF toivoo saavansa olla mukana aktiivisen toimijan roolissa.

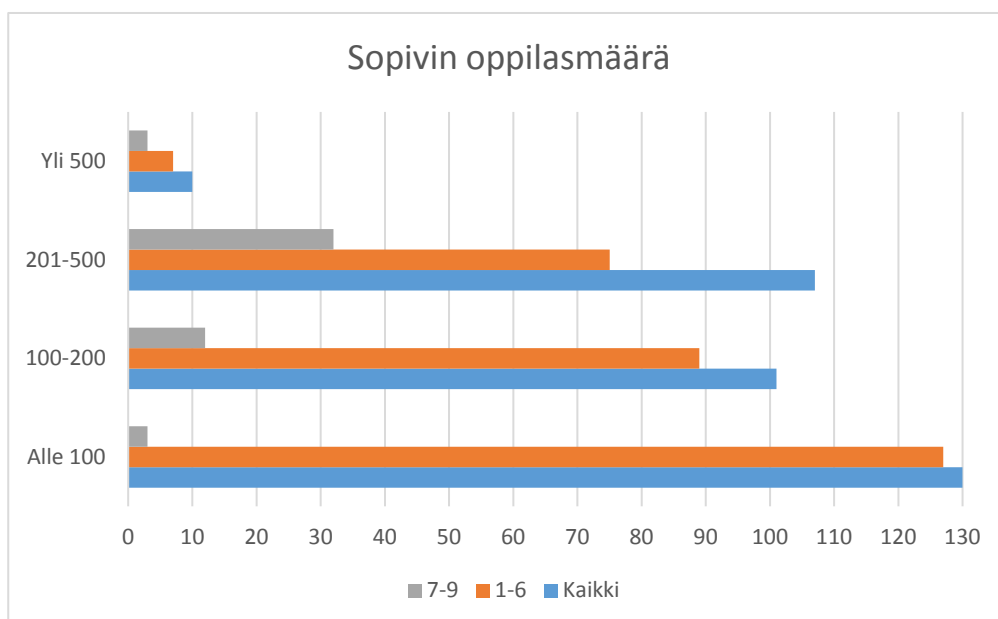
Sopivin aika aloittaa koulu lapsesi luokka-asteella

Vastaajista 51,15 % pitää parhaana koulun aloitusajankohtana klo 8.00 tai 8.30. Mielestämme tämä kertoo siitä, että vastaajina ovat olleet nimenomaan vanhemmat. Etenkin yläkoululaiset olisivat itse vastatessaan todennäköisesti valinneet myöhäisemmän aloitusajankohdan.

Aamupainotteisuuden vaikuttaa varmasti myös se, että 1-2 luokkalaisten osalta iltapäiväkerhotoiminta on hyvin järjestettyä, joten koulun varhaisempi päättymisajankohta ei aiheuta ongelmaa.

Sopivin oppilasmäärä koululle

Vastaajista 37,36 % pitää alle 100 oppilaan koulua oppilasmäärältään parhaana vaihtoehtona. Tällä hetkellä 12 kouluverkkomme 23 koulusta on alle 100 oppilaan alakoulua. Vuonna 2020 alle 100 oppilaan alakouluja on 11. Suurta muutosta ei siis tule tapahtumaan vuoteen 2020 mennessä.

Yläkoulujen osalta tilanne on toinen; 94,00 % vastaajista pitää yli 100 oppilaan koulua parhaana vaihtoehtona. Suurimman kannatuksen saa 201–500 oppilaan koulu 64,00 %.

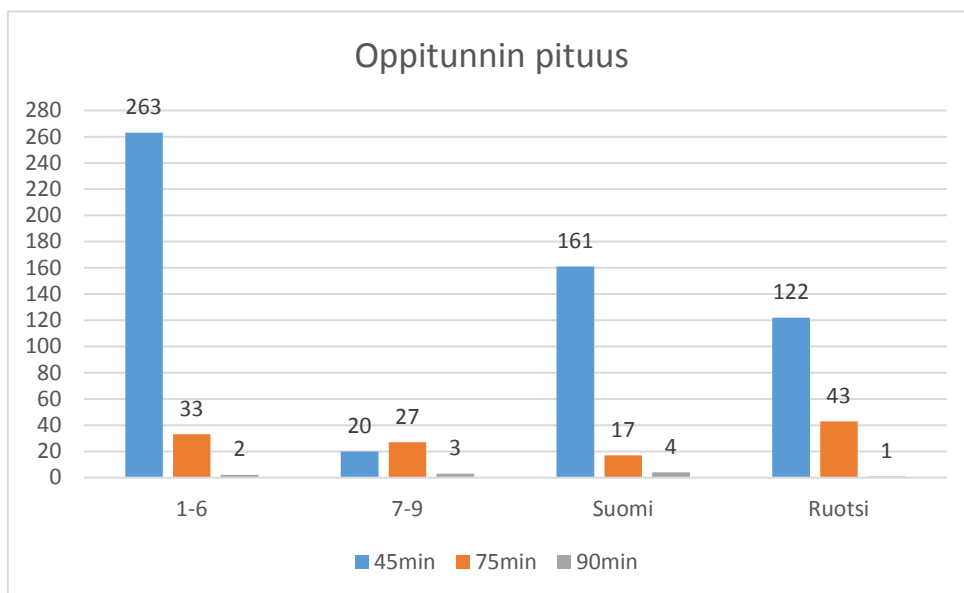
Vuoden 2020 kouluverkko näyttäisi vastaavan vanhempien näkemyksiä varsin hyvin ja vanhemmat varmasti toivoisivat, että tilanne säilyy muuttumattomana ja kaikki 11 kyläkoulua saavat jatkaa toimintaansa.

POFFin näkemyksen mukaan muutoksia kouluverkossa tulee väistämättä tapahtumaan myös vuoden 2020 jälkeen. Edessämme on mahdollisesti ikäviäkin päätöksiä siitä, että pieniä kouluja joudutaan sulkemaan ja oppilaat ohjaamaan joko olemassa oleviin kouluihin tai uudisrakennuksiin.

Mielestämme vanhempien toive alle 100 oppilaan alakouluista voisi toteutua sivistyskeskusmallissa, jossa saman katon alla toimisivat niin suomen- kuin ruotsinkielinen koulutoimi kuin mahdollisesti varhaiskasvatuskin. Ratkaisussa yhdistyisivät tarve kustannustehokkuuteen niin tilojen rakennus- kuin käyttökustannusten kannalta sekä vanhempien toive pienestä kyläkoulumaisesta yksiköstä, vaikka sivistyskeskus ei aivan omalla kylällä sijoittuisikaan. Suurempi kokonaisuus toisi oppilaiden ulottuville myös mm. toimivamman oppilashuollon.

Huolimatta siitä, että kysymyksen 13 vaihtoehtoon ”mahdollisuus opiskella kaksikielisessä sivistyskeskuksessa” vastaajista 47,13 % piti asiaa merkityksettömänä tai ei osannut sanoa kantaansa, emme pidä tulosta vastalauseena sivistyskeskuksille. EOS vastauksien suurta määrää selittää vanhempien heikko tuntemus aiheesta. Toiminnassa olevien sivistyskeskusten kouluista saatiin yhteensä vain 31 vastausta. Näistä vastanneista kuitenkin 64,52 % piti opiskelua sivistyskeskuksessa erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Tämä vahvistaa uskoamme mallin toimivuuteen oppimisen kannalta.

Sopivin oppitunnin pituus lapsesi luokka-asteella

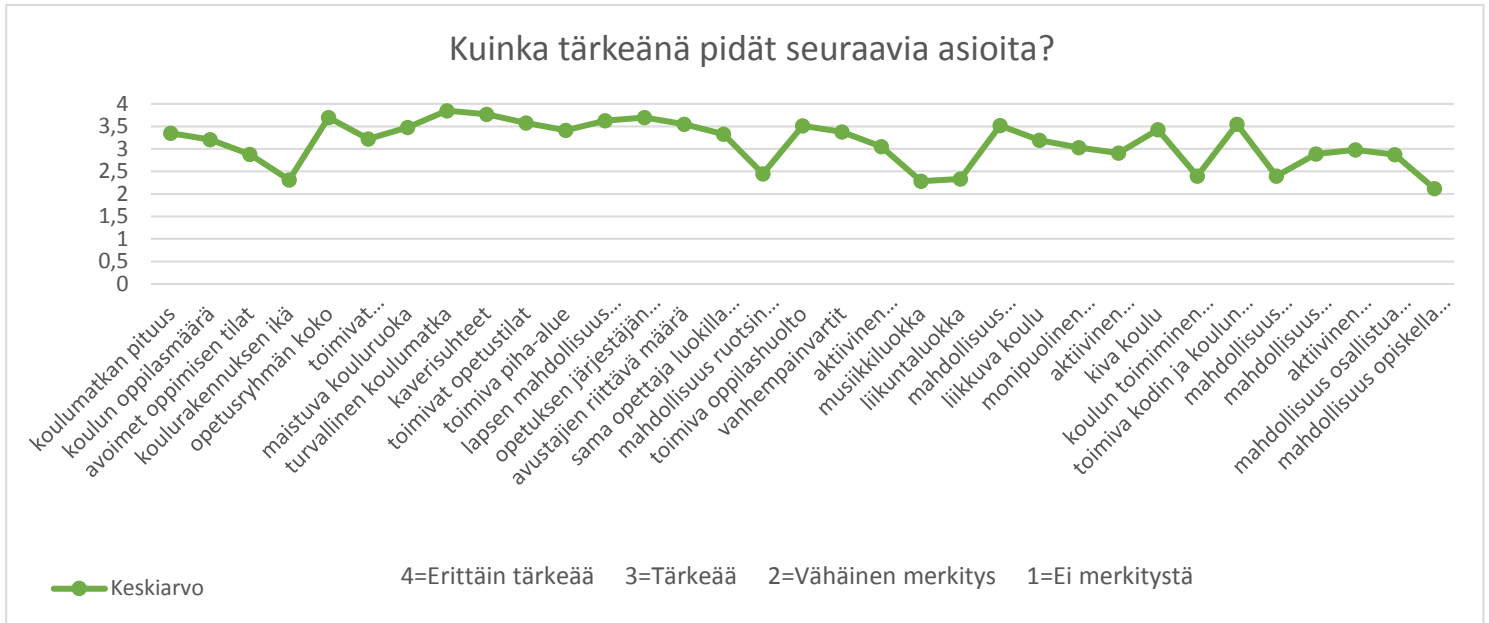

Vastanneista alakoululaisten vanhemmista 88,26 % piti 45 minuutin oppituntia parhaana vaihtoehtona. Yläkoulun puolella parhaaksi vaihtoehdoksi nousi 75 minuutin oppitunti 54,00 % kannatuksella.

Kokonaisuutta tarkasteltaessa havaitaan, että ruotsinkieliset vanhemmat ovat pitäneet 75 minuutin oppitunteja parempana vaihtoehtona kuin suomenkieliset. Tätä eroa selittää osaltaan varmasti se tosiasia, että osassa ruotsinkielisiä kouluja 75 minuutin oppitunnit ovat olleet käytäntönä ja useamman vuoden.

POFFin näkemyksen mukaan pidemmät oppitunnit voisivat olla kannatettava vaihtoehto, josta uuden opetussuunnitelman mukainen opetuskin hyötyisi. Pidemmän oppitunnin aikana pystyttäisiin paremmin huomioimaan OPS:n mukanaan tuoma opiskelutapojen moninaisuus. Kanssamme samaa mieltä on 11,54 % suomenkielisistä ja 25,51 % ruotsinkielisistä vastaajista.

Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita

Kysymysten 11–13 vaihtoehdoista vanhempien mielestä tärkeimmiksi nousivat seuraavat:

- ❖ Turvallinen koulumatka – keskiarvo 3,85
- ❖ Kaverisuhteet – keskiarvo 3,77
- ❖ Opetuksen järjestäjän avoin tiedotus – keskiarvo 3,70
- ❖ Opetusryhmän koko – keskiarvo 3,70
- ❖ Lapsen mahdollisuus tulla kuulluksi häntä koskeissa asioissa – keskiarvo 3,63

Vastausten painoarvoa nostaa myös se, että EOS vastaukset kaikissa edellä mainituissa olivat 0,00-1,10 % välillä.

Vastaavasti vanhempien mielestä kolme (3) vähiten tärkeää asiaa olivat:

- ❖ Mahdollisuus opiskella yhtenäiskoulussa - keskiarvo 2,12
- ❖ Mahdollisuus opiskella musiikkiluokalla - keskiarvo 2,28
- ❖ Mahdollisuus opiskella liikuntaluokalla - keskiarvo 2,33

Vastausten painoarvoa alentaa lisäksi se, että EOS vastausten määrä oli näissä kysymyksissä 21,30–36,20 % välillä.

Vanhemmat kokevat selkeästi tärkeiksi ne asiat, jotka liittyvät kiinteästi lasten hyvinvointiin. Vähiten tärkeiksi valitut asiat koetaan nähdäksemme ylimääräisenä, mukavana ”lisänä”, mutta ne eivät ole välttämättömiä hyväksi koetun opetuksen näkökulmasta.

POFFin toiminta-ajatuksen kannalta kysytyistä tärkeimmät seitsemän ovat: lapsen mahdollisuus tulla kuulluksi, avoin tiedotus, luokkatoiminta, oppilaskuntatoiminta, kodin ja koulun yhteistyö, vanhempainyhdistystoiminta ja mahdollisuus koulun toiminnan kehittämiseen. Emme halua asettaa näitä tärkeysjärjestykseen, sillä ne ovat mielestämme osa suurta kokonaisuutta, jonka kaikkia osakokonaisuuksia tulee kehittää ja tukea tasa-arvoisesti.

Tarkasteltaessa kyselyn vastauksia samojen asioiden osalta havaitsemme, että ne koetaan tärkeiksi myös vanhempien keskuudessa. Erittäin tärkeäksi tai tärkeäksi nämä asiat on koettu vanhempien keskuudessa seuraavasti:

- ❖ Aktiivinen luokkatoiminta 69,90 %
- ❖ Oppilaskuntatoiminta 63,70 %
- ❖ Kodin ja koulun yhteistyö 94,50 %
- ❖ Vanhempainyhdistystoiminta 67,80 %
- ❖ Mahdollisuutta osallistua koulun toiminnan suunnitteluun 58,00 %

Huomion arvoista on myös EOS vastausten määrä, joka oppilaskuntatoiminnan kohdalla on 17,80 % kertoa mielestämme siitä, että tietämys vanhempien keskuudessa ei ole riittävällä tasolla vaan sitä tulisi lisätä. Vanhempien tietämys lisää myös oppilaiden aktiivisuutta, koska vanhemmat voivat siten ohjata lapsiaan aiheen pariin. Koulujen sisäistä tiedotusta oppilaille ei pidä myöskään unohtaa.

EOS vastausten määrä oli suuri myös koulun toiminnan suunnittelun osallistumisen kohdalla, 17,50 %. Tätä selittänee se, että kokemusta tällaisesta toiminnasta ei ole juuri olemassa. Tilausta sille selvästi olisi, joten se nousee varmasti yhdeksi asiaksi, joita POFF tuo esiin yhteydenpidossaan jäsenyhdistyksiinsä. Yksi esimerkki tällaisesta toiminnasta on koulun vuosikellon läpikäynti yhdessä koulun vanhempainyhdistyksen kanssa.

Yhteenveto

Yhteenvedoksi sopivat erinomaisesti mielestämme nämä kyselyvastausten suorat lainaukset:

”Maaseudun koulut ovat käyneet vähiin ja on oikeutettua kysyä, onko jäljellä olevilla kouluilla enää merkitystä kylän asukkaiden yhteen saattajina tai kyläyhteisön yhteisen tekemisen paikkoina? Kyläkoulut/lähikoulut eivät varmaankaan tule lisääntymään, joten mielestäni alakoulun käsittävä kaksikielinen ns. sivistyskeskus ajaisi paremmin kylän ihmisiä yhteen kuin pari pientä (joskus liiankin pientä) koulua hyvin laajalla alueella. Samalla opittaisiin kulkemaan yhtä matkaa kouluun, äidinkielestä riippumatta. Voisi kuvitella koulukyyditystenkin helpottuvan yhden ja saman osoitteen myötä. Koulumatkan pituus, varsinkin maaseudulla, vaihtelee lapsilla hyvinkin paljon, mutta joka tapauksessa joku tulee aina pidemmältä kuin joku toinen. Eikö pääasia kuitenkin ole, että lapset kävisivät ainakin alakoulun tutunoloisissa maisemissa, saavat kavereita, ja jos vanhemmatkin vielä avautuisivat avoimempaan kanssakäymiseen, olisi yhtälö aika hyvä.”

”Kiitos, että kysytte. Toivottavasti myös kuulette.”